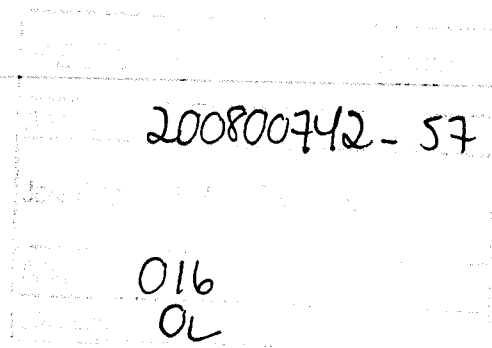

Postmottak Helse Nord

Fra: Heidi Nilsen [heidi.nilsen@naaf.no]
Sendt: 16. februar 2010 15:22
Til: Postmottak Helse Nord
Emne: Høringssvar Lokalsykehusstrategi Helse Nord
Vedlegg: Høringssvar lokalsykehusstrategi.pdf

Høringssvar Lokalsykehusstrategi Helse Nord.

Vi takker FFO fylkeslag i nord for at vi er invitert til å komme med innspill til denne høringen. Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) tillater seg å sende eget høringssvar også direkte til Helse Nord, da vi mener at vårt høringssvar er svært viktig for den store gruppen vi representerer.

Vi representere den største gruppen pasienter med kronisk sykdom – i alle fall blant barn. Astma forekommer nå hos ca 20 % av barn og unge i Norge og hos ca 8 % av alle voksne. I alt 20 % av alle innleggelser blant barn i norske sykehus skyldes akutt astma. Astma i barnealderen kan føre til KOLS i voksen alder. Hvert femte barn utvikler astma før de er ti år. Astma koster Norge ti milliarder kroner årlig.

NAAF Region Nordland og NAAF Region Nord (Troms og Finnmark) har lest forslaget og gir innspill i fellesskap på vedlagt dokument.

Ønskes mer informasjon eller nærmere utdypning av enkelte punkter, ta kontakt med en av oss (se vedlegget).

**ASTMA- OG
ALLERGIFORBUNDET**

gjør Norge trykkløst

Heidi Nilsen
Regionssekretær region Nordland

heidi.nilsen@naaf.no
75 58 25 50 / 90 02 63 90
Vågønes
8076 Bodø
www.naaf.no

**ASTMA- OG
ALLERGIFORBUNDET**
- gjør Norge friskere

FFO Nordland
FFO Troms
FFO Finnmark

Deres ref:

Vår ref: Høringar

Bodø/Alta 16.02.10

HELSE NORD RHF - HØRING PÅ FORSLAG TIL LOKALSYKEHUSSTRATEGI 2010-2020

Kontaktpersoner:

NAAF Region Nordland;

Regionssekretær Heidi Nilsen, telefon 75 58 25 50, heidi.nilsen@naaf.no

NAAF Region Nord:

regionssekretær Anne-Kari Isaksen, telefon 919 16 410, anne.kari.isaksen@naaf.no

Vi takker FFOs fylkeslag i nord for å invitere Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) til å komme med innspill til denne høringen. NAAF Region Nordland og NAAF Region Nord (Troms og Finnmark) har lest forslaget, og gir innspill i felleskap.

NAAF representerer den største gruppen pasienter med kronisk sykdom – i alle fall blant barn. Astma forekommer nå hos ca. 20 % av barn og unge i Norge og hos ca. 8 % av alle voksne.

Noen tall

I alt 20 % av innleggelser blant barn i norske sykehus skyldes akutt astma. Astma i barnealderen kan føre til KOLS i voksen alder, se omtalen av Cecilie Svanes studie i bladet Arbeidsmiljø, se <http://www.arbeidsmiljo.no/xp/pub/hoved/hovedside>
Hvert femte barn utvikler astma før de er ti år. Astma koster Norge ti milliarder kroner årlig. Dette er bekymringsfulle tall.

Vår gruppe pasienter favner også:

- 20 % av befolkningen har pollenallergi
- 15 % av alle barn har eksem
- 2 – 3 % av den voksne befolkningen har plager på grunn av matallergi
- 6 % av alle barn under skolealder har plager på grunn av matallergi
- Over 20 % av befolkningen opplever selv at de har unormal reaksjon i forbindelse med inntak av mat, men som ikke lar seg dokumentere objektivt

Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer
I 2008 lanserte Helse- og omsorgsdepartementet Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer (2008-2012), se <http://www.regjeringen.no/upload/HOD/Dokumenter%20FHA/astmastrategi.pdf>

NAAF mener at denne nasjonale strategien er et viktig verktøy også for FFO i organisasjonens arbeid. Strategien uttrykker Regjeringens mål for arbeidet og angir tiltak som må vurderes eller iverksettes for å redusere den høye forekomsten av astma og allergi, samt gi et bedre tilbud til pasienter med disse sykdommene.

Sett i lys av størrelsen på denne pasientgruppen og Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer (2008 – 2012) mener NAAF at astma, allergi og eksem burde hatt et eget avsnitt i lokalsykehusstrategien. Arbeidet med forebygging, behandling og habilitering med spesielt fokus på opplæring knyttet til disse sykdomsgruppene må være tydeligere enn det som fremkommer i forslaget fra Helse Nord RHF. NAAF ber FFO synliggjøre ovennevnte strategi, slik at den kan bli et viktig verktøy i Helse Nord videre arbeid med Lokalsykehusstrategien.

NAAF Region Nordland og NAAF Region Nord vil kommentere følgende punkter:

Pkt 12 Indremedisin

Det er positivt at dette er tatt med, men strategien må også ivareta den økende forekomsten av blant annet astma.

Lokalsykehusene skal kunne gi et tilbud til pasienter som allerede har diagnosene. Utredning og diagnostisering skjer i spesialisthelsetjenesten.

NAAF ber om at de tverrfaglige allergologiske og lungemedisinske poliklinikkene styrkes. Det er nødvendig med et forbedret tilbud innen utredning og diagnostisering slik at korrekt diagnose av allergisykdommer kan stilles så tidlig som mulig i sykdomsforløpet.

NAAF mener det også bør satses på spesialister og tverrfaglig behandling av pasienter med astma og allergisykdommer, matallergi og eksem.

Pkt 17 Laboratoriemedisin

Lokalsykehusene må tilby spirometrimålinger for oppfølging av lungepasienter. Ved innleggelse må det kunne tas nødvendige blodprøver for og sikrer riktig diagnose og behandling.

Pkt 19 Svangerskapsomsorg og fødetilbud

Det er viktig å styrke opplæring av jordmødre slik at de kan gi gravide opplæring i allergiforebygging i svangerskapet og barns første leveår.

Pkt 27 Habilitering og rehabilitering

NAAF mener det er viktig at behandlings- og habiliteringstilbudet for barn med astma, allergi og eksem må styrkes. Habilitering omfatter opplæring og står sentralt i dette arbeidet.

Opplæring er viktig både av hensyn til det enkelte barn og barnets familie, men også av samfunnsøkonomiske årsaker. I denne forbindelsen må opplæringen være rette både mot det enkelte barn, barnets pårørende og helsepersonell som skal ha det daglige ansvaret for pasienten.

Pkt 28 Læring og mestring

Mange lever med helt unødvendige astma- og allergiplager som gir den enkelte pasient, pårørende og samfunnet for øvrig uforholdsmessige belastninger og utgifter. Astma- og allergisykdommer kan ofte behandles slik at normal livskvalitet kan opprettholdes. Det er derfor behov å sikre at de som har disse sykdommene, kan leve best mulig. Det er viktig å få stilt riktig diagnose så tidlig som mulig for adekvat behandling inkludert korrekt medisinerings. Dette er også samfunnsøkonomisk lønnsomt.

NAAF mener at Lærings- og mestringssentrene forskjellige opplærings tilbud innen sykdomsgruppene astma, KOLS, eksem, matoverfølsomhet og lungerehabilitering skal ha et ensartet og kvalitetssikret tilbud ved alle sykehusene i Helse Nord RHF.

Opplæringsprogrammene skal videreutvikles, videreføres og styrkes. Tilbudet må sikres på en slik måte at det når ut til den enkelte pasientgruppe bedre enn det som er situasjonen i dag.

Det er i denne forbindelsen viktig å understreke behovet for at kunnskap om et godt inneklima tas med i undervisningen. Denne kunnskapen er nødvendig både utfra forebyggings- og behandlingsspektivet.

I tillegg mener NAAF at opplæring til pasienter med matallergi og matintoleranse må prioriteres. Eneste behandling av matoverfølsomhet er å unngå det man ikke tåler. Riktig kostveiledning er derfor av avgjørende betydning. Kostveiledning bør fortrinnsvis gis av klinisk ernæringsfysiolog. På den måten kan riktig næringsinntak sikres gjennom veiledning i bruk av erstatningsprodukter og kosttilskudd.

Pkt 29. Øre-nese-halssykdommer, øyesykdommer, hudsykdommer og nevrologi
NAAF støtter forslaget om at det er behov for å styrke samarbeidet mellom kommunehelsetjenesten, private legespesialister og helseforetakene knyttet til henvisningsrutiner og utnyttelse av kapasitet.

Vi vil spesielt be om at mulighet for bruk av telemedisin og IKT ved eksemveiledning og eksembehandling styrkes.

NAAF mener også at det må tilrettelegges for frisk luft på helsestasjoner, legesentre og sykehus. Dette betyr forbud mot tobakksrøyk, ha allergivennlige planter og forby bruk av parfyme blant pasienter, pårørende og ansatte.

Avdelingene for å diagnostisere pasienter med astma og allergiplager må styrkes.

Iht. Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer ber NAAF om at følgende punkter tas med i Lokalsykehusstrategien:

Forebygging av astma og allergi generelt

- Styrking av helsesektorens rolle i forhold til andre sektorer når det gjelder sammenhengen mellom luftforurensing og astma- og allergiproblemer.

Inneklima i boliger, barnehager, skoler og arbeidsplasser

- Helse Nord må gi miljømedisinske tilbud til helseforetakene der målet bl.a. er å gi faglig støtte til kommunenes miljørettete helsevern og primærhelsetjeneste i deres kartlegging, utredning og risikovurdering av befolkningens inneklimaproblem.

Mat

- Økt tilgang på kostveiledning fra kliniske ernæringsfysiologer for å sikre god og riktig ernæring.
- Bedre kunnskap om matallergi og matoverfølsomhet hos alle aktører – både pasientene selv, deres pårørende og helsepersonell

Diagnostisering, behandling og opplæring

- Stimulere til kompetanseutvikling vedrørende astma, allergi og overfølsomhetssykdommer hos allmennleger og annet helsepersonell i kommunehelsetjenesten.
- Tiltak for å øke helsepersonells kompetanse i bruk av spirometri.

Avsluttende kommentarer

Ut fra folkehelseperspektivet og det som er nevnt ovenfor, mener NAAF det er en alvorlig mangel i høringsforslaget, at astma, allergi og eksem så vidt er nevnt.

Videre savner vi konkrete forslag knyttet til lokalsykehusenes arbeid for å redusere bruk av tobakk i befolkningen.

NAAF ber om at det utarbeids handlingsplan i Helse Nord RHF på bakgrunn av "Nasjonal strategi for forebygging og behandling av astma- og allergisykdommer".

NAAF ber også om at FFO i sitt hørings svar til Helse Nord RHF tar med NAAFs bemerkninger i denne hørings saken.

Ønskes mer informasjon eller nærmere utdyping av enkelte punkter, ber vi om at det tas kontakt med en av de undertegnende.

Med hilsen

NAAF Region Nordland

Heidi Nilsen
regionssekretær
tlf 75 58 25 50
region.nordland@naaf.no

NAAF Region Nord

Anne-Kari Isaksen
regionssekretær
tlf 919 16 410
region.nord@naaf.no

Kopi: Helse Nord RHF, epost: postmottak@helse.nord.no